

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ
ТА ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ
ТА ДИЗАЙНУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічної роботи (РГР)
з дисципліни «Рисунок»
для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання
Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту
за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн»

ІНТЕР'ЄР ЗА КРЕСЛЕННЯМ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність – 022 ДИЗАЙН
Спеціалізація – 022.1 ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ІНСТИТУТ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ДИЗАЙНУ
ТА ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЄКТУВАННЯ
ТА ДИЗАЙНУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання розрахунково-графічної роботи (РГР)
з дисципліни «Рисунок»
для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання
Інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту
за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн»

ІНТЕР'ЄР ЗА КРЕСЛЕННЯМ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність – 022 ДИЗАЙН
Спеціалізація – 022.1 ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

Затверджено на засіданні
кафедри інформаційних технологій
проєктування та дизайну
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Одеса – 2024

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи «Інтер'єр за кресленням» з дисципліни «Рисунок» для студентів першого курсу денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 «Дизайн», спеціалізація 022.1 «Графічний дизайн» за освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн» / Укл.: О. Ю. Белявська, В. А. Яровий. – Одеса : НУОП, 2024. – 15 с.

Укладачі:

Белявська О. Ю., канд. архітектури, доц.

Яровий В. А., канд. архітектури, проф.

Методичні вказівки спрямовані на допомогу у самостійному виконанні студентом творчої розрахунково-графічної роботи, яка покликана продемонструвати вміння застосовувати теоретичні знання та практичні навички у виконанні конструктивного рисунку та світлотіньового моделювання форми без натури за уявою. Розглянуті цілі, завдання, етапи виконання РГР, котрі дозволяють вдосконалювати вміння інтегральної роботи за кресленням і за уявою, побудови інтер'єру цивільного приміщення у перспективному скороченні з досягненням ефекту повітряної перспективи та матеріальної реалістичності зображень у рисунку.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЗМІСТОВНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РГР	5
ВИМОГИ ДО РГР	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РГР	7
ЗАХИСТ РГР	8
ЛІТЕРАТУРА	8
ДОДАТКИ	8
Схема послідовності побудови перспективного зображення інтер'єра	9
Приклади виконання пошукового ескізу для обрання оптимального виду	10
Приклад виконання скетчу для формування набору предметів інтер'єру	11
Приклади рисунків інтер'єру житлових приміщень	12
Приклад рисунку інтер'єру у довільному графічному виконанні	15

ВСТУП

Одним із засобів діагностики результатів навчання та методом, що забезпечує їх демонстрацію, є індивідуальне завдання з дисципліни.

Індивідуальне завдання з дисципліни «Рисунок» виконується у межах часу, відведеного для самостійної роботи студента. Ця частина навчального матеріалу сприяє більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальне завдання виконуються студентом самостійно, поза аудиторією, під керівництвом викладача під час запланованих консультацій.

Освітньо-професійною програмою «Архітектурний дизайн» та Програмою навчальної дисципліни «Рисунок» передбачено виконання індивідуального завдання – розрахунково-графічної роботи (РГР), якою підсумовується обсяг засвоєних знань та набутих практичних вмінь за два семестрових модулі.

З огляду на специфіку навчальної дисципліни «Рисунок» видом РГР є комплексна індивідуальна творча графічна робота «Інтер'єр за кресленням».

Виконання практичної частини графічної роботи передуює самостійна теоретична підготовка студента. Поточна самостійна робота над РГР ведеться студентом протягом усього часу, відведеного на виконання РГР.

Мета РГР – демонстрація здобувачем здатності до аналітичного та образного мислення із застосуванням на практиці набутих вмінь перспективного лінійно-тонового рисунку при зображенні інтер'єру без натури.

Завдання РГР:

- самостійне опрацювання навчальної літератури та додаткових джерел з метою формування набору вихідних даних для виконання творчого рисунку інтер'єру;
- розвиток творчої фантазії в умовах виконання рисунку за уявою відповідно до креслення;
- застосування на практиці законів конструктивної побудови об'ємної форми за лінійно-конструктивним методом;
- дотримання у рисунку заданих за індивідуальним завданням законів лінійної перспективи, пропорційних співвідношень приміщення, його габаритів, масштабності;
- демонстрація практичних навичок індивідуальної графічної манери виконання рисунку з передачею повітряної перспективи засобами світлотіньового моделювання.

Матеріали та інструменти для виконання РГР:

стандартне виконання – білий папір (ватман) формату А2, графітні олівці різної твердості, гумки різних типів;

за творчим задумом студента – тонований папір (ватман) формату А2, фломастер, кольорові олівці, ілюмінування тощо.

ЗМІСТОВНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ РГР

1. Отримання студентом індивідуального завдання:
 - проєктний план житлового приміщення із заданими габаритними розмірами,
 - задане функціональне призначення приміщення,
 - вимоги щодо предметного наповнення приміщення.
2. Опрацювання студентом навчальної літератури щодо побудови лінійної перспективи та варіантів зображення інтер'єру під різними кутами залежно від місця положення точки зору; впровадження набутих знань у практичну роботу над рисунком.
3. Визначення студентом на проєктному плані точки зору та обрання на око виду перспективного зображення інтер'єру:

- на плані обирається точка зору, прокладається головний промінь і картинна площина,
 - за визначеними параметрами на око фрагментується перспективний вид і виконується пошуковий ескіз рисунку інтер'єру,
 - важливо слідкувати за дотриманням пропорційних співвідношень габаритів приміщення у рисунку на око та звіритися з проєктним кресленням,
 - розробляється 2-3 пошукових ескізи з різних точок зору і фрагментуванням різних видів,
 - за консультацією з викладачем обирається найвиразніший вид для рисунку на форматі.
4. Опрацювання студентом електронної джерельної бази з метою підбору меблів і обладнання, відповідного заданої функції приміщення:
- формується набір меблів, текстилю, елементів освітлення, декоративних форм тощо за творчим задумом студента,
 - виконуються короточасні зарисовки (скетчі) обраних елементів предметного наповнення інтер'єру, котрі будуть впроваджені в рисунок на форматі.
5. Виконання перспективного лінійного рисунку інтер'єру на форматі за обраним пошуковим ескізом з необхідними коригуваннями за творчим задумом студента:
- на початковому етапі роботи на форматі виконується лінійно-конструктивний рисунок у загальних формах, без дрібної деталізації та розстановки меблів і обладнання,
 - важливо слідкувати за правильним визначенням висоти лінії горизонту на висоті ока глядача, у рисунку суворо дотримуватися напрямків паралельних ліній у відповідні точки сходу, постійно перевіряти пропорційні співвідношення приміщення відповідно до заданих габаритів план,
 - на проміжному етапі здійснюється уточнення та виправлення погрешностей побудовочного характеру, потрібно впевнитися, що рисунок у масах виконаний відповідно до проєктного креслення, відсутні критичні спотворення пропорцій, простір сприймається вірно; після того приступають до прорисовки деталей архітектури приміщення,
 - на завершальному етапі лінійно-конструктивного рисунку виконується розстановка меблів і обладнання у просторі з використанням попередньо напрацьованого набору предметів,
 - важливо задля визначення оптимального місця положення меблів виконати перевірку за проєктним планом, що також полегшує завдання перспективного зображення елементів предметного наповнення приміщення,
 - важливо для перевірки пропорцій та уникнення погрешностей у рисунку меблів, у зображуваному інтер'єрі намітити фігуру стоячої людини.
6. Обрання точки джерела освітлення:
- за творчим задумом студента обирається одна або кілька точок джерела освітлення, це можуть бути: вікна, що забезпечують природне розсіяне світло, та / або кілька джерел штучного освітлення (люстри, бра, світильники тощо),
 - важливо чітко уявляти характер розподілу світла і формування тіней при обраному джерелі освітлення, для цього доцільно опрацювати джерельну базу з пошуком аналогічних варіантів освітлення та впровадити набуті знання у власний творчий рисунок інтер'єру.
7. Світлотіньове моделювання перспективного рисунку інтер'єру з досягненням реалістичності зображення мінімальними графічними засобами:
- відповідно до обраного джерела освітлення визначаються освітлені і затемнені площини, намічаються контури падаючих тіней, визначається плановість зображення,

- виконується світлотіньовий розбір і тонова деталізація, зображуваний інтер'єр має набувати матеріальності та реалістичності,
 - важливо користуватися графітними олівцями різної твердості та застосовувати різні типи штриховки, штриховку вести за формою відповідно до її характеру і потреб досягнення реалістичності зображення,
- на завершальній стадії рисунок узагальнюється шляхом порівняння сили світла на різних поверхнях залежно від їх наближеності до джерела освітлення, наприкінці роботи виконується акцентування найтемнішого та найсвітлішого місця рисунку, підсилюється тоновий контраст, підкреслюються лінії переднього плану.

8. Виконання підпису РГР:

- рисунок підписується студентом власноруч друкованими літерами, вказується прізвище, ініціали, шифр групи; підпис розміщується правому нижньому куті аркуша; висота літер 5 мм.

ВИМОГИ ДО РГР

Вимоги до РГР ґрунтуються на послідовному виконанні студентом усіх завдань для досягнення мети РГР, зокрема:

- загальна компоновка рисунку на аркуші,
- обрання найвигіднішого виду перспективного зображення інтер'єру,
- визначення набору елементів предметного наповнення інтер'єру та їх компонування відповідно до індивідуального завдання,
- правильність побудови перспективного зображення інтер'єру відповідно до проєктного плану,
- правильно визначені пропорції та співвідношення предметів інтер'єру,
- визначення головного і другорядного в композиції інтер'єру,
- наявність додаткових елементів інтер'єру, прояв творчості автора,
- рівень деталізації та узагальнення рисунку,
- розподіл світла і тіні на рисунку, виявлення плановості зображення,
- досягнення реалістичності зображення завдяки ефективному застосуванню різних видів графічної техніки,
- застосування додаткових матеріалів для підсилення ефекту реалістичності за творчим вибором студента,
- технічна якість виконання у матеріалі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РГР

Інтегральна оцінка РГР базується на визначенні відповідності оцінюваного рисунку наступним основоположним критеріям:

- компоновка на аркуші,
- правильність конструктивної побудови лінійної перспективи зображуваного інтер'єру та елементів предметного наповнення приміщення,
- точність віднайдення пропорцій в рисунку інтер'єру та співвідношень елементів предметного наповнення до простору зображуваного приміщення,
- відповідність зображуваного інтер'єру проєктному кресленню та функціональному призначенню,
- ступінь володіння графічними засобами передачі повітряної перспективи зображення,
- передача графічними засобами світлотіньових, фактурних і матеріальних відмінностей у зображуваному інтер'єрі,
- творчий потенціал та оригінальність ідеї.

ЗАХИСТ РГР

Репрезентація РГР здійснюється студентом на спільному перегляді з аналізом сильних та слабких сторін роботи. Обов'язковими умовами спільного перегляду є дотримання професійної етики та забезпечення взаємоповаги між викладачем і студентами. Викладачем застосовується система мотивації студентів до об'єктивного аналізу власної роботи та робіт своїх сокурсників із дотриманням принципів доброзичливості, неупередженості, диференційованості та індивідуальності.

Студент репрезентує власну творчу розробку, коротко оповідає легенду інтер'єру за заданими параметрами, демонструє набір підготовчих скетчів. Вітається власне визнання студентом слабких і сильних сторін своєї роботи.

Співкурсники можуть ставити додаткові запитання до студента, коротко висловлювати свою думку щодо відповідності представленого рисунку індивідуальному завданню.

Викладач аналізує представлену роботу за критеріями, підсумовує висловлені студентами і автором враження від рисунку. Оцінка виставляється я викладачем у закритому форматі і повідомляється винятково особисто автору РГР.

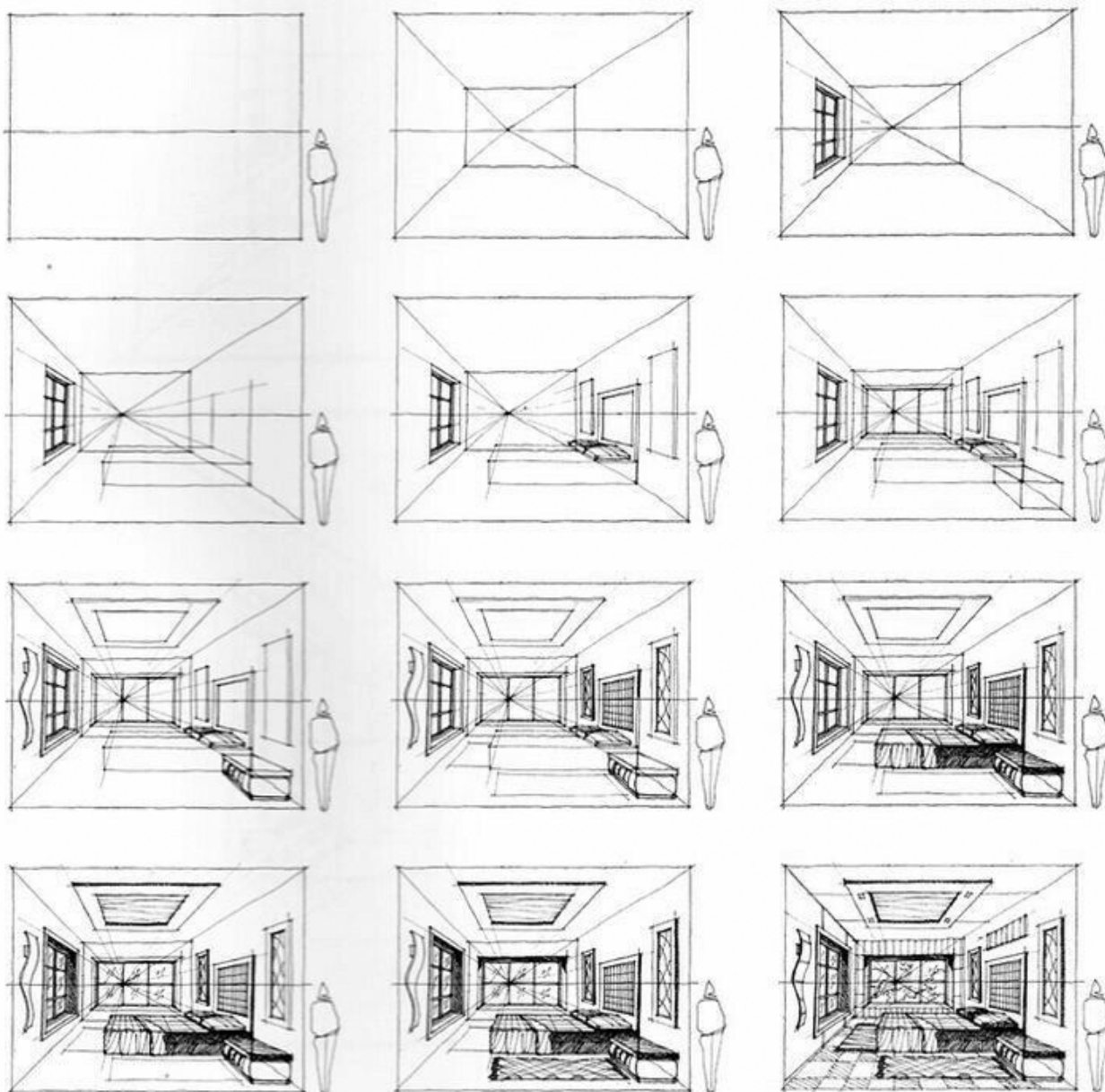
ЛІТЕРАТУРА

1. Все про малювання. Понад 200 технік, уроків і порад для художників-початківців / пер. з англ. В. Ракуленко. – КМ-БУКС, 2021. – 240 с.
2. Гілязова Н. Рисунок. Живопис: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Наталія Гілязова. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. – 112 с.
3. Гребенюк Г. Основи композиції та рисунок [Текст] : підруч. для уч. проф.-тех. навч. закладів / Г. Є. Гребенюк. – К. : Техніка, 1997. – 221 с.
4. Колесніков В. Г., Осипчук М. В., Басанець О. П. Рисунок: навч. посібник для студ. ВНЗ / В. Г. Колесніков М. В. Осипчук М. В., Басанець О. П. – К. : КНУТД, 2008. – 148 с.
5. Сухенко В. Рисунок [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / В. О. Сухенко; Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – К. : BONA MENTE, 2004. – 184 с.: іл.
6. Ятченко Ю. Мистецтво рисунка [Текст] : посібник / Ю. М. Ятченко ; Національний авіаційний ун-т, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – К. : НАУ, 2005. – 60 с.: рис.
7. Barrington Barber. The Fundamentals of Drawing: A Complete Professional Course for Artists. – Kindle Edition, 2005. – 363 p.
8. Catherine V Holmes. Drawing Dimension – Shading Techniques: A Shading Guide for Teachers and Students. – Kindle Edition, 2017. – 210 p.
9. Jon Allen. Drawing Geometry: A Primer of Basic Forms for Artists, Designers and Architects/ – Floris Books, 2007. – 88 p.

ДОДАТКИ

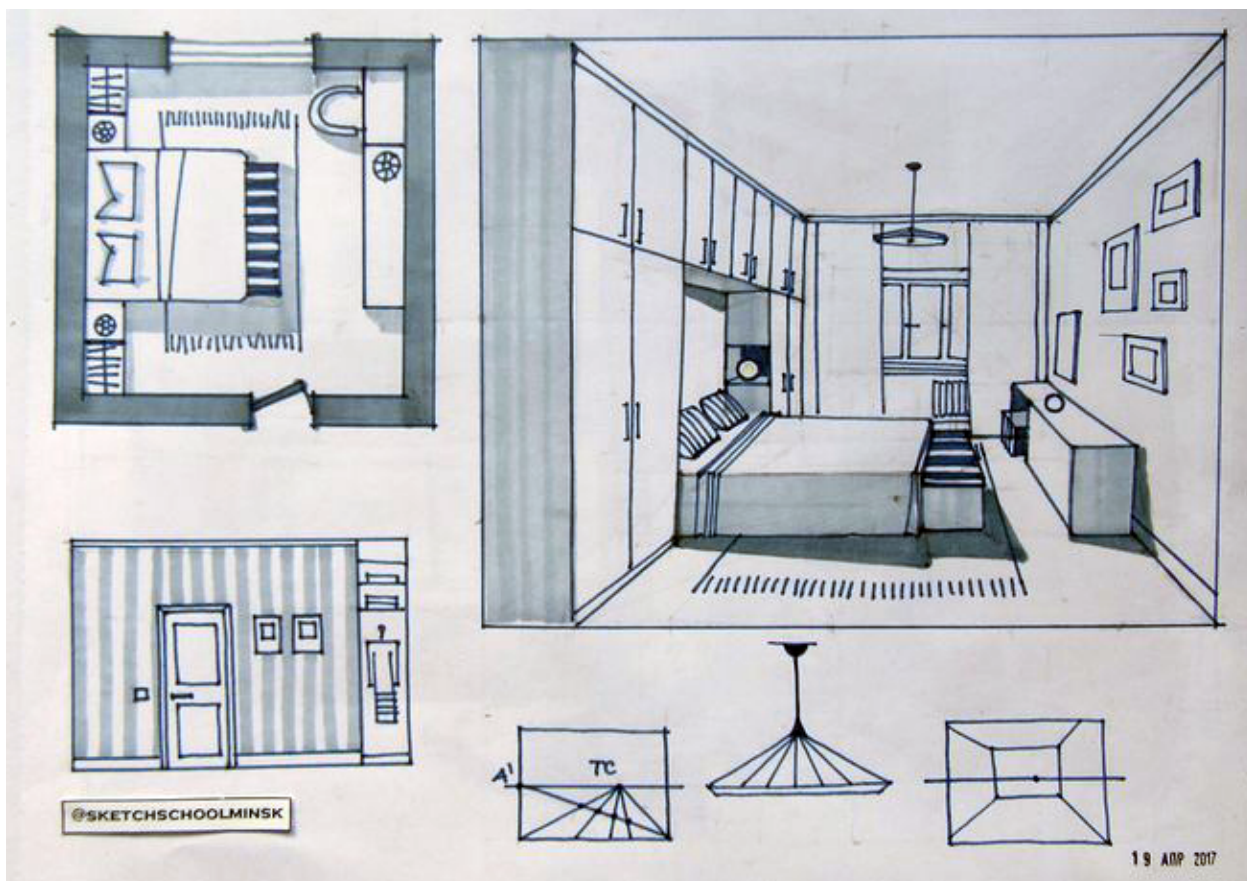
У додатках подані приклади графічних робіт, що характеризують сутність завдання РГР. Використані рисунки з електронних джерел з відкритим доступом.

Схема послідовності побудови перспективного зображення інтер'єра

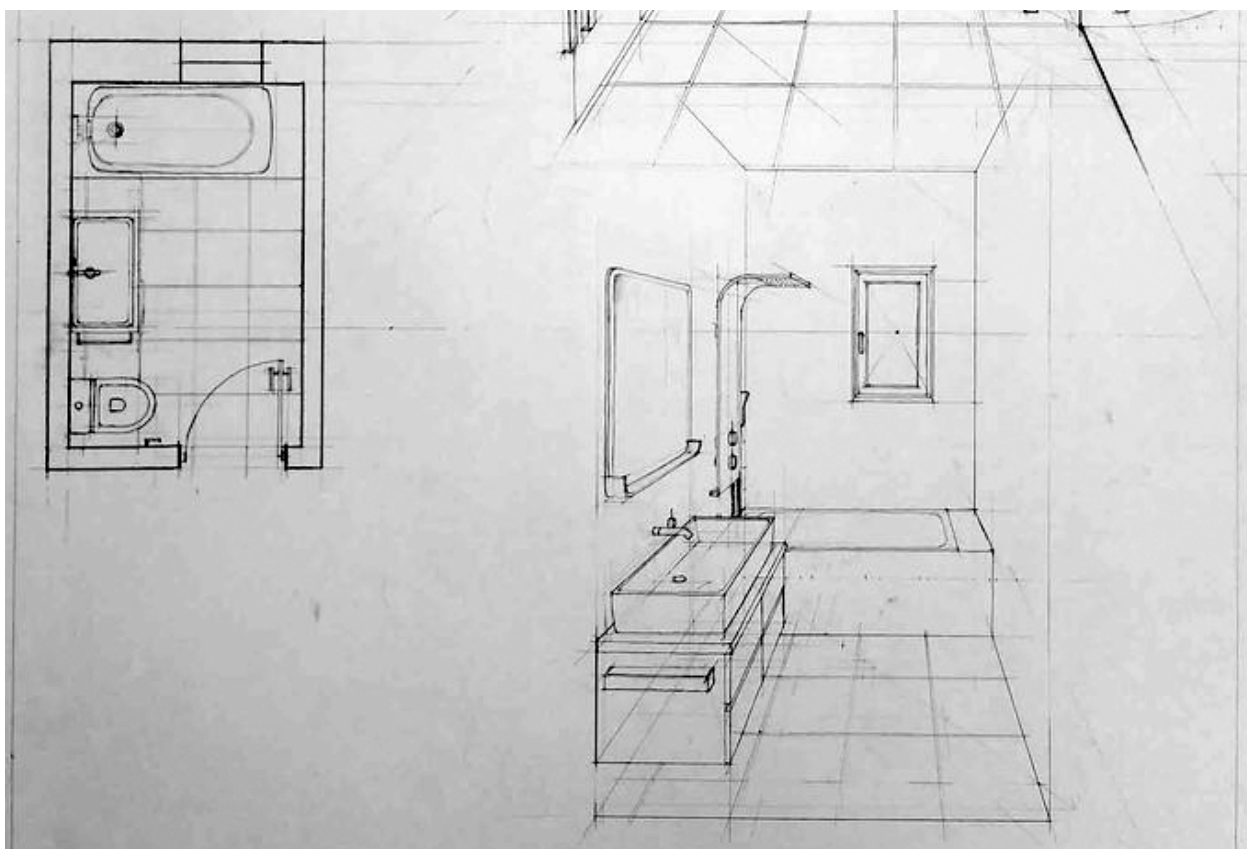

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/284641638934768540/>

Приклади виконання пошукового ескізу для обрання оптимального виду

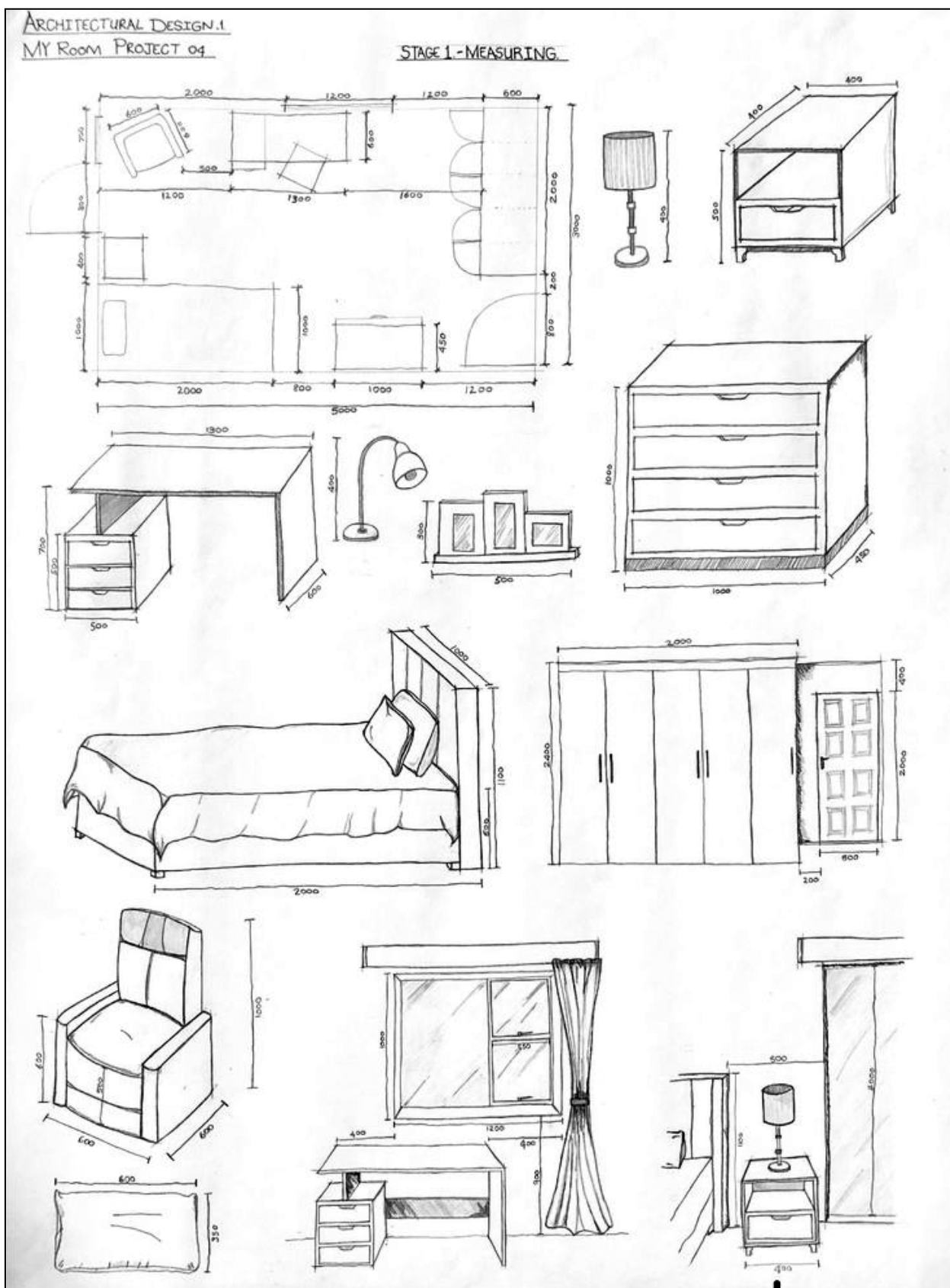

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/393572454924948541/>

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/37858453111168629/>

Приклад виконання скетчу для формування набору предметів інтер'єру

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/38491771810996330/>

Приклади рисунків інтер'єру житлових приміщень

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/404620347748483751/>

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/290552613469624981/>

Джерело: <https://pinterest.com/pin/18295942223987279/>

Джерело: <https://pinterest.com/pin/7318418139595027/>

Приклад рисунку інтер'єру у довільному графічному виконанні

Джерело: <https://www.pinterest.com/pin/5348093300885165/>